

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande på betänkandet *En möjlighet till småskalig gårdsförsäljning av alkoholdrycker (SOU 2021:95)*

Sveriges Oberoende Bryggerier (f.d. Föreningen Sveriges Oberoende Småbryggerier) ser mycket positivt på förslaget som Gårdsförsäljningsutredningen presenterar i betänkandet *En möjlighet till småskalig gårdsförsäljning av alkoholdrycker*. Här finns allt under lag samlat som visar på möjligheterna att stimulera näringslivet inom den småskaliga dryckesproduktionen på ett sätt som är förenligt med EU:s regler om fri rörlighet, utan att försämra folkhälsan eller att försvaga detaljhandelsmonopolets ställning.

Sveriges Oberoende Bryggerier menar att det lilla steget att införa en begränsad gårdsförsäljning är en del av en helt nödvändig förändringsprocess för att stärka Sveriges restriktiva alkoholpolitik, inklusive detaljhandelsmonopolet. Detta i en tid när konsumtionsmönster och produktionsmönster går från kvantitet till kvalitet, från globalt till lokalt och från process till hantverk. Gårdsförsäljningen kan dessutom stärka den lokala försäljningen på bekostnad av gränshandeln som alls inte bidrar med några skatteintäkter i Sverige. Utan den här reformen skulle förtroendet för alkoholpolitiken i Sverige komma att urholkas vilket vore väldigt olyckligt.

Med ovanstående sagt vill vi ändå peka på ett par detaljer som ytterligare skulle förbättra reformen.

Kravet på småskalighet

I förslaget ligger det med ett krav på småskalighet genom att tillverkare som ges möjlighet att bedriva gårdsförsäljning årligen får tillverka en viss mängd alkoholdryck: 500 000 liter jästa drycker upp till 10% alkohol, 200 000 liter jästa drycker med mer än 10% alkohol och 75 000 liter spritdrycker. Vi ogillar denna delen av lagförslaget av följande anledningar.

Begränsningen skär rakt igenom hantverksskrået där de som genom idogt arbete lyckat nå en viss tillverkningsvolym straffas genom att utestängas från möjligheten till gårdsförsäljning. Det är just dessa tillverkare som erbjuder de allra bästa förutsättningarna för att komma igång med gårdsförsäljning genom att de redan idag är givna besöksmål med rundvisningar, dryckesprovningar och kanske en egen restaurang.

När reformen blir verklighet är det just besöksmål som Oppigårds Bryggeri i Ingvallsbenning, Nynäshamns Ångbryggeri i Nynäshamn, Spirits of Hven på ön Ven, Jämtlands Bryggeri i Pilgrimsstad och High Coast Whisky i Bjärträ som gemene man tänker att de ska besöka för sitt första gårdsförsäljningsinköp. När de får vända hem tomhänta för att ovanstående tillverkare är lite för stora så kommer förståelsen för detta utebli. En besökare i Nyköping får handla med sig några burkar öl från Nyköping Brewing, men får däremot inte handla något hos grannbryggeriet Nils Oscar Company fyrahundra meter bort. Det som uppfattas som godtyckliga gränser skadar förtroendet för reformen.

Det är också direkt tillväxthämmande. Ska ölbryggerier som närmar sig den magiska gränsen 500 000 liter som ofta är brytpunkten för lönsamhet behöva välja mellan att dra i bromsen för att få behålla möjligheten att bedriva gårdsförsäljning, eller nyanställa produktionspersonal och samtidigt bli av med gårdsförsäljningen? Det är helt bakvänt utifrån reformens syfte.

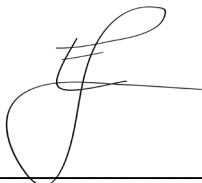
Slutligen kommer gränserna försvåra tillsynen för myndigheterna. Vilket datum upphör möjligheten för gårdsförsäljning för en växande producent? Är det när tillväxtkurvan pekar mot att gränsen kan komma att passeras?

Eller efter avslutat och sammanräknat kalenderår? Får en producent som årligen tillverkar 550 000 liter öl och 10 000 liter sprit erbjuda köp av sin egenproducerade gin efter avslutad ölprovning?

Sveriges Oberoende Bryggerier föreslår helt enkelt att hela delen med produktionsvolymerna plockas bort ur lagtexten. Övriga begränsningar för hur gårdsförsäljningen ska bedrivas med begränsningar i inköpsmängd och krav på studiebesök eller föreläsning mot betalning räcker gott för att hålla gårdsförsäljningen inom den önskade ramen.

Begränsade kvantiteter

Att begränsa kvantiteten som varje enskild person får köpa vid samma inköpstillfälle tycker vi är bra. Men som representant för 146 ölbryggerier vill vi ändå påpeka orimligheten i att gränsen är lika stor för öl som för vin. Utredningen förslår att begränsningen ska ligga på 0,7 liter sprit, 3 liter vin och 3 liter öl. Vi föreslår istället att maxvolymerna blir samma som inresevolymerna från icke EU-land som är 1 liter sprit, 4 liter vin och 16 liter öl. Denna införsel handlar nämligen om samma sak som gårdsförsäljningen; att köpa med sig smaksouvenirer under exempelvis en bilresa i Norge. Denna fördelningen är mer naturlig då den totala mängden ren alkohol är mer jämlig mellan de olika dryckesslagen. Det gäller också alkoholskatten, och varuvärdet på dryckerna. Alltså att en vintillverkare, sprittillverkare och en ölbryggare får chansen att sälja för ungefär lika mycket pengar till varje besökare.

Sveriges Oberoende Bryggerier
Gm Erik Frithiof, ordförande